

Prinsjesdag Groep 1-8

- Lesmateriaal
- Viering
- Werkbladen

Abonnementen

Kleur verschijnt vier keer per jaar in tijdschriftvorm. Een school kan zich per jaargang abonneren. **Kleur** werkt het best als iedere groep of iedere leraar over een eigen exemplaar kan beschikken. Dan heeft iedereen alle achtergrondinformatie en alle lessen bij de hand, ook om bijvoorbeeld de lessen voor een andere bouw te gebruiken. En uiteraard geeft een abonnement toegang tot de digibordtoepassing van **Kleur** via www.kleuropschool.nl.

De structuur van de abonnementen is zo, dat het aantrekkelijk is om voor iedereen een exemplaar aan te schaffen. Een abonnement bestaat minimaal uit vier exemplaren. Hiervoor betaal je het eigenlijke abonnementsgeld. Als je meerdere exemplaren bestelt, voor iedere groep of iedere leraar, betaal je voor die vervolgabonnenen niet veel meer dan de kostprijs.

Abonnementen kunnen met ieder nummer ingaan en worden jaarlijks automatisch verlengd. Abonnementen kunnen per jaargang vóór 1 juni schriftelijk worden opgezegd. Een abonnement bestaat uit minimaal vier nummers, elk volgend exemplaar kost € 28,-.

- Voor 4 groepen komt het abonnement op € 334,- per jaar.
- Voor 8 groepen komt het abonnement op € 446,- per jaar.

Proefabonnement

Je kunt **Kleur** ook uitproberen met een proefabonnement. Een proefabonnement kost € 50,00 en bestaat uit evenveel exemplaren als er groepen zijn op school om **Kleur** in de hele school uit te proberen. Bij een proefabonnement krijgt de school ook toegang tot de digibordtoepassing.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met de uitgever van **Kleur**: Levendig Uitgever, telefoon 06-22613701 of per e-mail kleur@levendiguitgever.nl

Colofon **Kleur**

Levendig uitgever
www.levendiguitgever.nl

Uitgever

Jeroen Hoogerwerf
Evenaar 10
3454 SN De Meern
t 06 - 226 13 701
e kleur@levendiguitgever.nl
i www.kleuropschool.nl
twitter @kleuropschool
facebook facebook.com/kleuropschool

Redactie

Tamar Kopmels (hoofdredacteur), Marjan Bosch, Petra van Helden, Jeroen Hoogerwerf en Lizzy Wijnen.

Eindredactie

Mayke Peters (Woordkracht)

Raad van Advies

Yusuf Altuntas, Bas van den Berg, Arie de Bruin, San van Eersel, Bas Levering, Monique Leygraaf

Vormgeving

Ester Eijkmans, www.estereijkmans.nl

Alle rechten voorbehouden. Het is abonnees toegestaan voor eigen gebruik uit **Kleur** te kopiëren. Overname uit **Kleur** is zonder voorafgaande toestemming van de uitgever niet toegestaan.

Prinsjesdag introductie

Ieder jaar vieren we Prinsjesdag op de derde dinsdag in september. Die dag is de officiële opening van het parlementaire jaar. De koning wordt daarvoor uitgenodigd in de Ridderzaal op het Binnenhof in Den Haag. Daar zijn de Eerste en de Tweede Kamer verenigd in de Staten Generaal, de volksvertegenwoordiging van Nederland. De koning leest de troonrede voor. Daarin staat hoe het land ervoor staat en wat de plannen van de regering zijn voor het komende regeringsjaar.

Prinsjesdag spreekt tot de verbeelding. Het is een dag met veel koninklijk tradities. De naam Prinsjesdag werd in de 18^e eeuw gebruikt voor de verjaardag van Stadhouder Prins Willem V op 8 maart. In die tijd was Nederland geen koninkrijk. De aanhangers van de prins juichten hem op zijn verjaardag toe. Sinds 1930 gebruiken we de naam Prinsjesdag voor de opening van het parlementaire jaar. Hoe dat zo gekomen is, weten we niet precies. Maar nog steeds wordt er gejuicht en gezwaaid in 2013 voor het eerst voor Koning Willem-Alexander.

De gouden koets waarmee de koning door Den Haag rijdt, is een cadeau van de bevolking van de stad Amsterdam aan koningin Wilhelmina in 1898. Zij gebruikte de koets voor het eerst toen ze ging trouwen in 1901. De koets is van hout gemaakt en gedeeltelijk bedekt met bladgoud. Alleen als de koningin in de koets rijdt, wordt de koets getrokken door acht paarden. Op Prinsjesdag rijden Prins Willem-Alexander en Prinses Maxima met de gouden koets mee. Daarachter rijden de andere leden van het koninklijk huis.

Als de koning met de Gouden Koets aankomt op het Binnenhof, klinkt het Wilhelmus, het Nederlands volkslied. De koning staat dan even stil en groet het vaandel. Dat is de vlag met het wapen van Nederland. Als de muziek is afgelopen, gaat hij naar binnen, de troonzaal in. De voorzitter van de vergadering kondigt de koning aan en alle mensen gaan staan. De koning neemt plaats op de troon en leest de troonrede voor. Als hij die heeft uitgesproken, roept de voorzitter: Leve de koning! Alle mensen in de Ridderzaal roepen dan: Hoera! Hoera! Hoera! De koning vertrekt weer met de Gouden Koets en gaat terug naar paleis Noordeinde. Daar vindt een poosje later de balkonscène plaats. De koning en zijn familie komen op het balkon om te zwaaien naar de mensen.

Aan het einde van Prinsjesdag gaat de minister van financiën naar de Tweede Kamer. Hij heeft een koffertje bij zich waarop in mooie letters staat: *derde dinsdag in september*. In het koffertje zit de nieuwe Rijksbegroting en de Miljoenennota. Daarin staat hoeveel geld er is voor de plannen van de regering en waar dat geld vandaag moet komen. Dat is het einde van Prinsjesdag.

Prinsjesdag lessen viering groep 1 t/m 4

Les 1 In optocht door de stad!

Nodig: verhaal uit het lesmateriaal, behangpapier om te beschilderen, kwasten en verf

Doel: de kinderen leven zich in in de rituelen en de koninklijke ceremonie van Prinsjesdag

Begin **spiritizer**

Luister met de link op de website naar het Wilhelmus en vraag de kinderen of ze deze muziek kennen.

Wanneer hebben ze de muziek gehoord? Wat weten ze ervan?

Vertel dat dit het Nederlandse volkslied is. Het is het lied dat hoort bij de koning en bij het Nederlandse volk. Het Wilhelmus wordt gespeeld op belangrijke momenten waar de koning bij is, bijvoorbeeld als de koning op bezoek gaat in het buitenland, maar ook bij een belangrijke voetbalwedstrijd van het Nederlands voetbal elftal. Ook op Prinsjesdag wordt het Wilhelmus gespeeld.

Kern **verhaal/ gesprek**

Lees het verhaal van het werkblad per alinea voor. Praat steeds aansluitend met de kinderen over het verhaal en over de tekeningen van Prinsjesdag. Bekijk foto's van Prinsjesdag via de website op het digibord.

Bespreek bij de eerste alinea: de gouden koets.

- Hebben de kinderen die wel eens gezien op een foto of op televisie? Of in het echt?
- Hoe zou het zijn om de gouden koets te zien?
- Is een gouden koets bijzonder? Waarom?

Bespreek bij de tweede alinea: paarden, ruiters en lakeien

- Hoe zien de paarden, ruiters en lakeien eruit?
- Wat voor kleren hebben ze aan?
- Wat doen de mensen aan de kant?
- Zou jij daar willen staan?

Bespreek bij de derde alinea: koning Willem Alexander

- Waar zit de koning?
- Hoe ziet de koning eruit?
- Wat doet hij?
- Wat doet Julia?
- Wat zou jij doen?

Afronden **creatief**

Laat de kinderen de rijtoer van de gouden koets verbeelden in een schildering op een lang stuk behangpapier. Laat ze in groepjes samenwerken aan één schildering. Ze gebruiken het verhaal, de tekeningen en de foto's als inspiratie. Vertel tenslotte waar de koning naartoe gaat op Prinsjesdag. Hij gaat naar de vergadering van de Eerste en Tweede kamer. Daar houdt hij een toespraak voor het hele land. Dat doet hij een keer per jaar.

Extra **waarnemen / spel**

Laat de kinderen het verhaal naspelen. Hoe lopen de lakeien? Hoe zitten de ruiters op hun paarden? Wat doet de koning? Wat doet Julia? Laat het Wilhelmus ten slotte nog een keer horen.

De Gouden Koets

1.

Julia is vroeg opgestaan.
Vandaag gaat ze naar de gouden koets kijken.
Daarin rijdt koning Willem Alexander door de stad.
Er rijden ook een heleboel paarden mee.
Ze zijn versierd met mooie pluimen.
Julia heeft het wel eens op televisie gezien.
Maar vandaag gaat ze zelf kijken.
Vandaag is het Prinsjesdag.

2.

Het is druk in Den Haag.
Iedereen komt kijken naar de gouden koets.
Julia staat vooraan.
Ze kan het goed zien.
In de verte komen de paarden al.
Er zitten ruiters op met grote mutsen.
Ze zitten kaarsrecht.
En ze kijken heel streng.
Naast de paarden lopen lakeien.
Ze hebben prachtige kleren aan.
Met gouden knopen op hun borst.
En gekke helmen.
Julia moet er een beetje om lachen.

3.

Daar is de gouden koets.
Julia springt op en neer.
De koets glinstert in de zon.
Ze ziet de koning zitten!
En ook de koningin!
Julia zwaait met haar vlaggetje.
De koning zwaait ook.
Hij lacht naar haar en geeft haar een knipoog.
Dan is het alweer voorbij.
De koets rijdt verder.
Op weg naar het paleis.
Julia is blij.
Wat een prachtige koets.
En wat een lieve koning en koningin.

Les 1 Een feestelijke dag

Nodig

Digibord of computer, voor ieder kind een kopie van het werkblad, scharen en lijm, per tweetal een vel stevig A3 papier

Doel: De leerlingen leren verschillende elementen van Prinsjesdag kennen en denken na over de rol van de koning op Prinsjesdag.

Begin **gesprek**

Vertel de kinderen dat het binnenkort Prinsjesdag is. Dat is een belangrijke dag voor Nederland. De regering van ons land maakt dan de plannen voor het nieuwe jaar bekend. De koning leest die plannen voor in de troonrede. De minister-president, alle andere ministers en belangrijke mensen zijn daarbij. Het is de feestelijke opening van het nieuwe jaar van de regering.

Kern **verhaal, gesprek**

De kinderen bekijken in tweetallen de tekeningen en teksten op het werkblad. Laat ze de tekeningen en zinnen uitknippen en op de juiste volgorde proberen te leggen.

Bespreek klassikaal of het gelukt is om een volgorde te bepalen. Welke tekeningen vonden ze lastig? Welke zinnen waren moeilijk? Wat wisten ze wel? Konden ze elkaar helpen? Vertel nog niet wat de goede volgorde is.

Bekijk samen het filmpje over Prinsjesdag via de website. Leg eventueel moeilijke woorden uit.

Bijvoorbeeld: De Staten Generaal is de vergadering van Eerste en Tweede Kamer die bij elkaar komen in de Ridderzaal. Bespreek vervolgens de juiste volgorde van de tekeningen en zinnen. Laat de kinderen de tekeningen en zinnen in de juiste volgorde opplakken.

Praat vervolgens met de kinderen over de regering. Wat doet de regering op Prinsjesdag? (ze openen het nieuwe jaar in de Ridderzaal, ze maken de plannen bekend, de minister van financiën brengt het koffertje naar de Tweede Kamer) Weten de kinderen hoe de ministers heten?

Praat verder over de koning. Wat doet hij allemaal op Prinsjesdag? (rijden door de stad, voorlezen troonrede, zwaaien op het balkon) Wat hoort echt bij de koning op Prinsjesdag? (het paleis, het volkslied, de Koninklijke familie, de gouden koets, de troon, de sjerp die de koning draagt, de Koninklijke kleding)

Praat verder over de beleving van de kinderen. Wat vinden zij bijzonder aan de koning en het koningshuis? Hebben ze wel eens iets van Prinsjesdag gezien? Wat vinden ze van de koning? Hoe ziet ze eruit? Waarom is de koning belangrijk voor het land? Is het goed om een koning te hebben?

Afsluiting

Laat de kinderen in eigen woorden vertellen over Prinsjesdag. Ze gebruiken daarbij hun opgeplakte reportage. Sluit af met de vragen: Waarom is Prinsjesdag een feestelijke dag? Wat wordt er gevierd?

Extra

Volg met de kinderen het nieuws over Prinsjesdag op het Jeugdjournaal.

De Minister van Financiën gaat naar de Tweede Kamer met zijn koffertje.

Na de Troonrede zwaaien de koning en zijn familie vanaf het balkon.

De muziekkapel speelt het Wilhelmus als de Koning aankomt

'Leden van de Staten-Generaal'

Leve de Koning!
Hoera! Hoera! Hoera!

Viering Prinsjesdag

De lessen over Prinsjesdag worden afgesloten met een viering op of rondom Prinsjesdag. Bekijk eventueel daarvoor de feestelijke uitzending op televisie of via internet. Vier voorafgaand of aansluitend aan het televisieprogramma met de kinderen de officiële opening van het nieuwe schooljaar.

Vorbereiding

- Hang de schilderijen van de gouden koets en de optocht door de stad van de onderbouw, les 1, en de collages van de gebeurtenissen van Prinsjesdag van de bovenbouw, les 1, aan de muur in de vierruimte.
- Maak een lijst van bijzondere zaken die het komende jaar op de agenda van de school staan. Denk aan belangrijke momenten die gevierd worden, speciale activiteiten en gebeurtenissen voor de kinderen, wisselingen in personeel, verbouwingen, nieuwe faciliteiten of leermiddelen enzovoorts. Schrijf ze in korte punten op en laat een kind uit de bovenbouw het voorlezen van deze tekst voorbereiden.
- Laat een aantal kinderen uit de bovenbouw op een briefje schrijven wat zij belangrijk vinden voor kinderen in het land en in hun omgeving. (Opdracht les 2 groep 5-8)
- Laat de leerlingen zich feestelijk kleden, eventueel met zelfgemaakte hoedjes uit de lessen.
- Zet een mooie stoel voor in de ruimte als troon.
- Zorg voor mooie bloemen en linten om de zaal te versieren.
- Hang een vlag of vaandel van de school voor in de ruimte.
- Zet een lezenaar aan de zijkant van het podium.

De viering

- Nodig de kinderen uit om plaats te nemen in de 'Ridderzaal'. De kinderen die iets gaan voordragen, zitten op de eerste rij. Laat ze zich voornaam gedragen, zoals dat in het echt ook gebeurt.
- Heet kinderen en leerkrachten welkom op de viering van Prinsjesdag. Vertel: *Vandaag is het Prinsjesdag, het is de derde dinsdag in september! Vandaag hebben wij onze eigen Ridderzaal. We hebben in de lessen geleerd wat er allemaal op Prinsjesdag gebeurt. Vandaag kunnen we het allemaal in het echt zien en beleven: de gouden koets, de koning en de koningin, de Ridderzaal, de hoedjes en de troonrede. Ook op onze eigen school willen we feestelijk aan het nieuwe jaar beginnen. Daarom laten we vandaag ook onze eigen plannen horen.*
- Luister samen naar het Wilhelmus.
- Vraag aansluitend aan de kinderen van de onderbouw om iets over Prinsjesdag te vertellen. Wat is bijzonder? Wat is er mooi aan Prinsjesdag? Sluit af met te vertellen dat de koning de troonrede voorleest.
- Nodig een aantal kinderen uit de bovenbouw om beurtjes uit te spreken om naar voren te komen en op de troon plaats te nemen. Daar spreken ze hun wens voor het komende jaar uit.
- Aansluitend leest een kind uit de bovenbouw de plannen voor het nieuwe schooljaar voor.
- Zeg ter afsluiting: Lang leve de koning! Alle aanwezigen roepen: Hoera! Hoera! Hoera!
- Sluit de viering af met een feestelijk samenzijn met wat te drinken en wat lekkers erbij. Richt ergens in de zaal op een eenvoudige manier een balkon in (bijvoorbeeld met lappen, vazen met bloemen en een paar stoelen) en laat steeds een aantal kinderen de balkonscène spelen: ze zwaaien net als de koninklijke familie naar de mensen.

